

Bài 1

MỘT SỐ DỤNG CỤ - THIẾT BỊ VÀ THAO TÁC CƠ BẢN

ThS. Phạm Thị Hồng Đào
Email: pthdao@hcmus.edu.vn

Nội dung

1. Một số dụng cụ và thao tác cơ bản

2. Một số thiết bị - Nguyên lý ly tâm

3. Nguyên tắc pha hóa chất - Bài tập

4. Bạn sẽ làm gì vào ngày thực tập

CÁCH ĐÁNH GIÁ TRONG BÀI

Điểm nhóm

- Nhóm lấy đủ và đúng các dụng cụ, hóa chất
- Thực hiện đúng tiến độ
- Dọn vệ sinh

Điểm cá nhân

- Cách bố trí không gian thí nghiệm
- Phân biệt và biết cách sử dụng các loại micropipette, tip, eppendorf, falcon
- Thao tác cầm, điều chỉnh thể tích, hút – nhả dung dịch chính xác bằng micropipette
- Tính toán và pha hóa chất chính xác

MỘT SỐ DỤNG CỤ THÔNG DỤNG

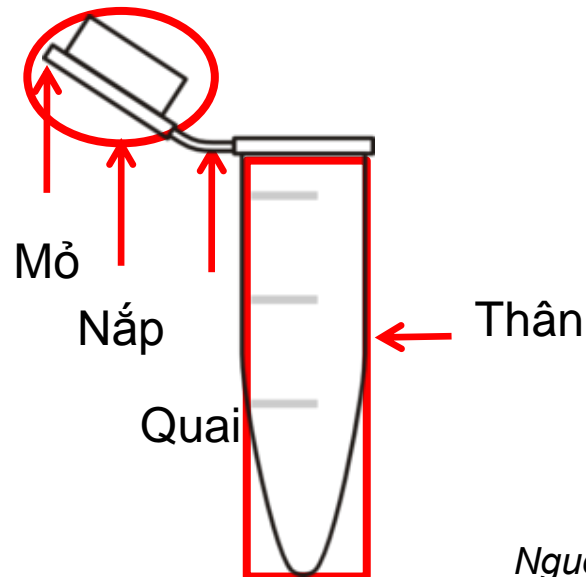

2 mL

1.5 mL

0.5 mL

0.2 mL

Eppendorf

Nguồn: internet

MỘT SỐ DỤNG CỤ THÔNG DỤNG

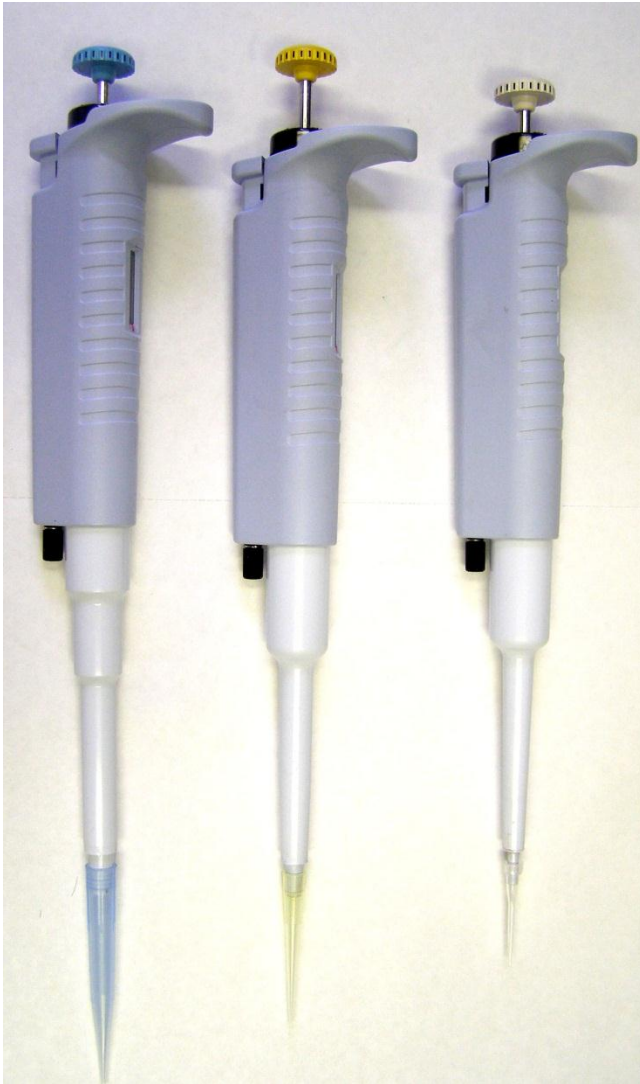
50 mL

15 mL

Falcon

Nguồn: internet

MỘT SỐ DỤNG CỤ THÔNG DỤNG

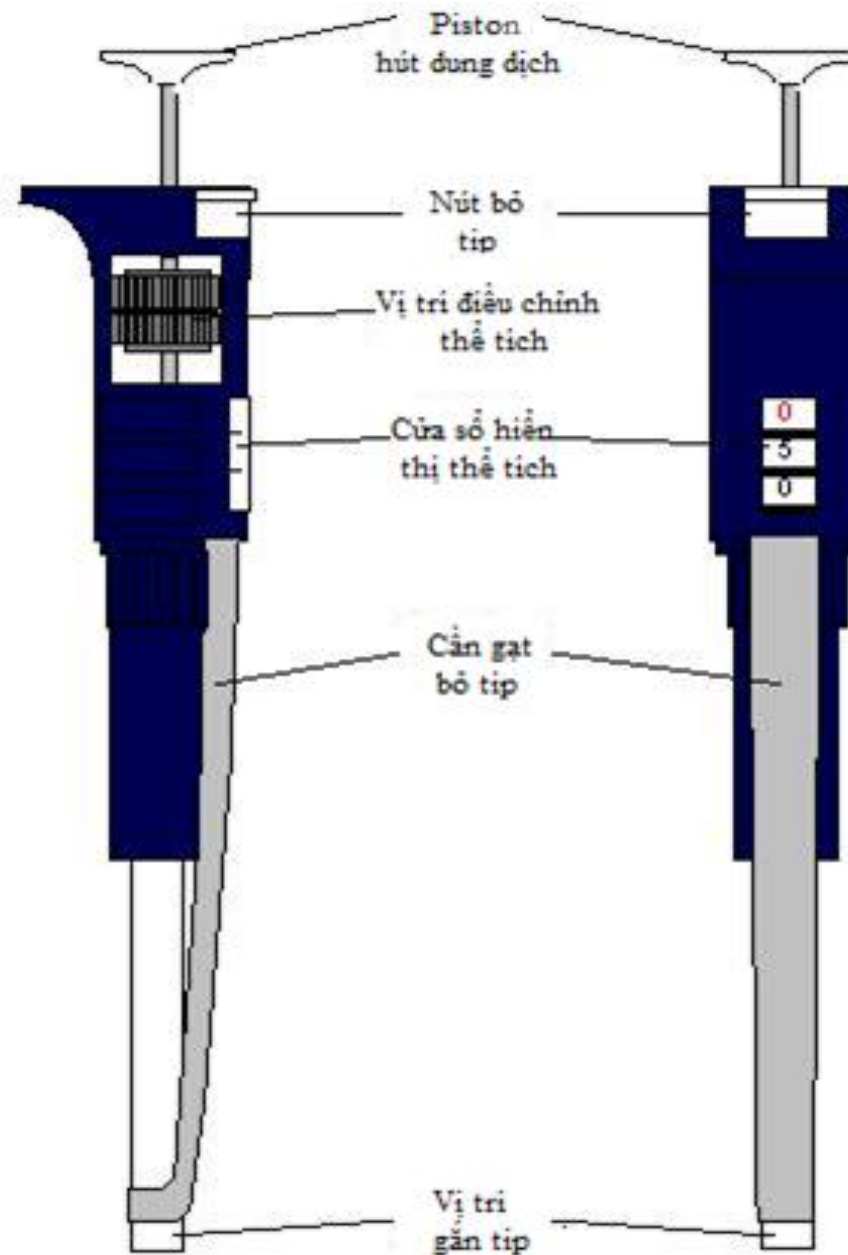

Micropipette

Tip và hộp đựng tip

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

P20

10's
1's
1/10's

P200

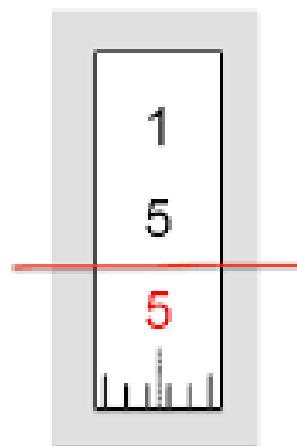
100's
10's
1's

P1000

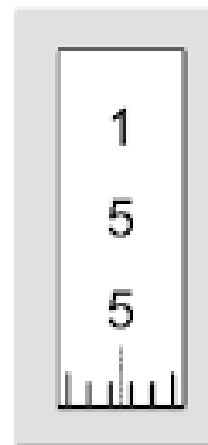

1000's
100's
10's

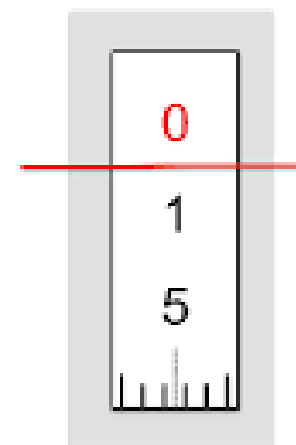
P-20

P-200

P-1000

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

0.5-10 μ l

2-20 μ l

20-200 μ l

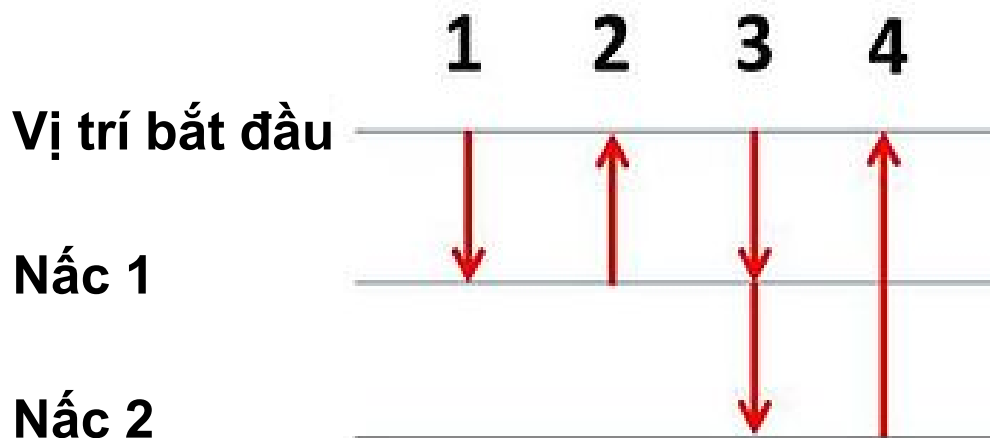

100-1000 μ l

Nguồn: internet

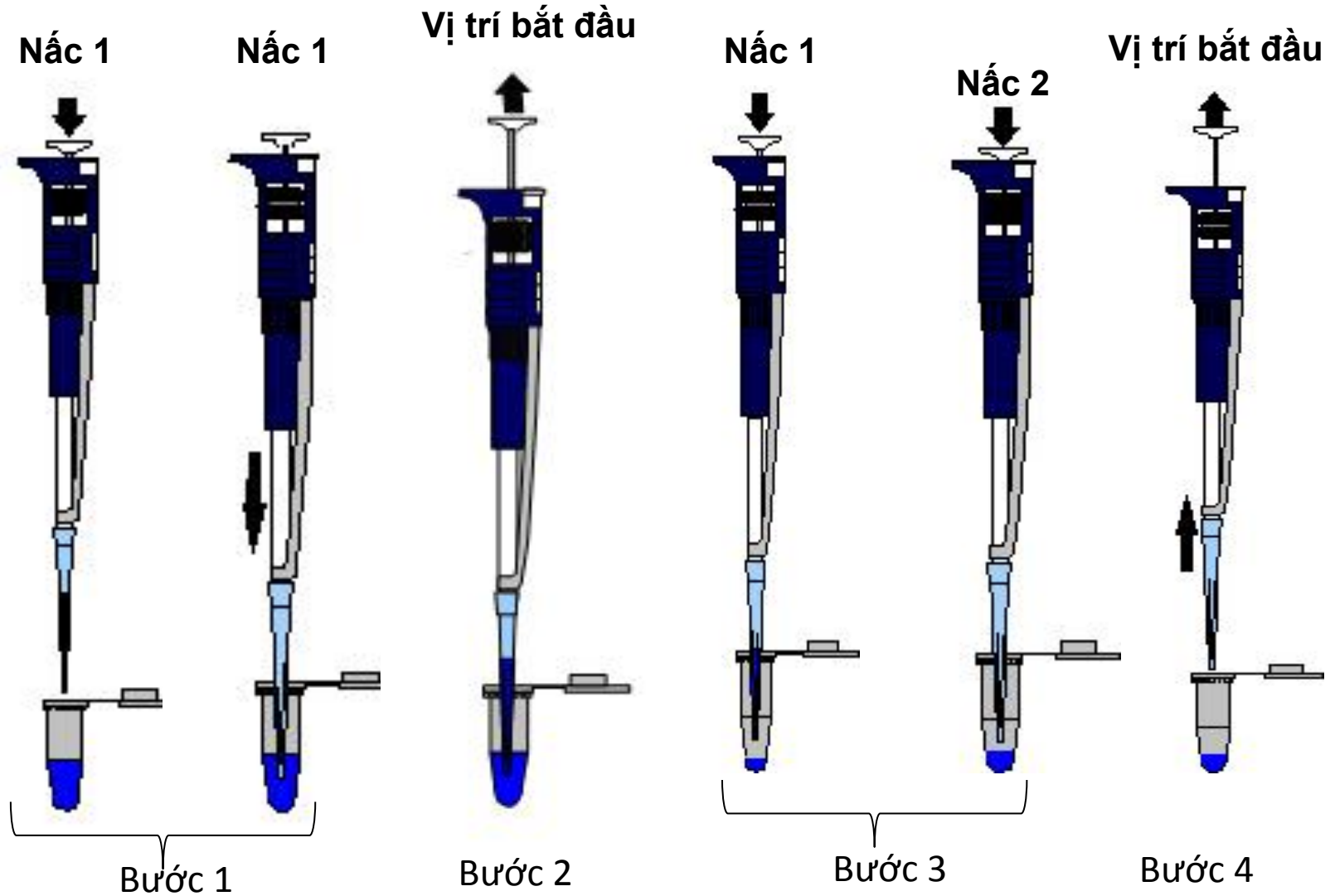
CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

1. Nhấn piston xuống nấc 1, nhúng đầu tip vô dung dịch cần hút.
2. Nhẹ nhàng thả piston về vị trí bắt đầu, nhấc đầu tip ra khỏi dung dịch
3. Di chuyển pipette đến vật chứa, nhấn nhẹ piston đến nấc 1, sau đó tiếp tục nhấn đến nấc 2, đẩy hết dung dịch ra khỏi tip
4. Nhấc đầu tip ra khỏi dung dịch, thả piston về vị trí bắt đầu. Bỏ đầu tip.

Các bước hút nhả một thể tích dung dịch

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

Các bước hút nhả một thể tích dung dịch

CÁCH SỬ DỤNG MICROPIPETTE

Chuẩn bị

- ☐ Dụng cụ - hóa chất
- ☐ Không gian – Bố trí

Xác định

- ☐ Thể tích
- ☐ Loại vật chứa, micropipette, tip

Chỉnh

- ☐ Cửa sổ hiển thị
- ☐ Thể tích tối đa – tối thiểu

Hút – Nhả

- ☐ Nấc 1 – Nấc 2
- ☐ Các lưu ý

Các bước để hút một thể tích dung dịch bằng micropipette

MỘT SỐ THIẾT BỊ THÔNG DỤNG

Cân phân tích

Máy vortex

Máy ly tâm

MỘT SỐ THIẾT BỊ THÔNG DỤNG

Thiết bị điện di

Máy đo quang phổ

Máy ủ nhiệt

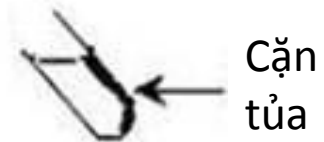
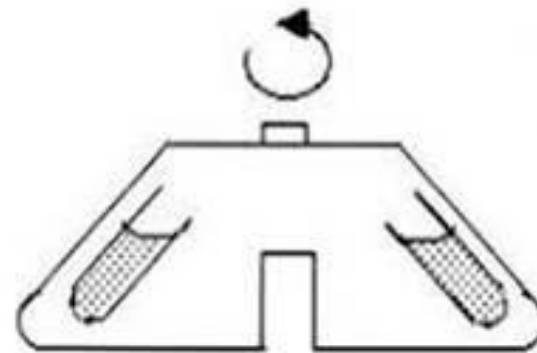
Máy PCR

NGUYÊN LÝ LY TÂM

Ly tâm là phương pháp phân tách các phần tử dựa vào sự khác nhau về **vận tốc lắng** dưới tác dụng của 1 lực ly tâm

Vận tốc lắng:

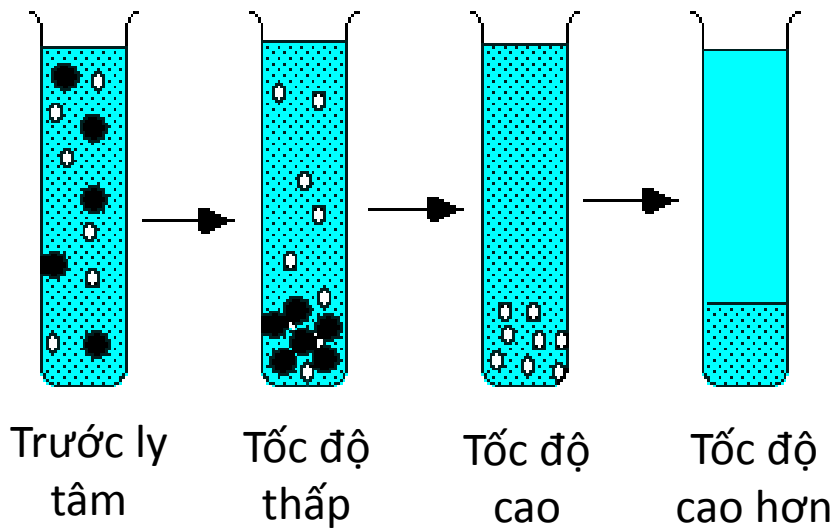
- Kích thước, hình dạng, tỷ trọng của các phần tử trong hỗn hợp
- Độ nhớt của môi trường
- Tốc độ ly tâm và thời gian ly tâm

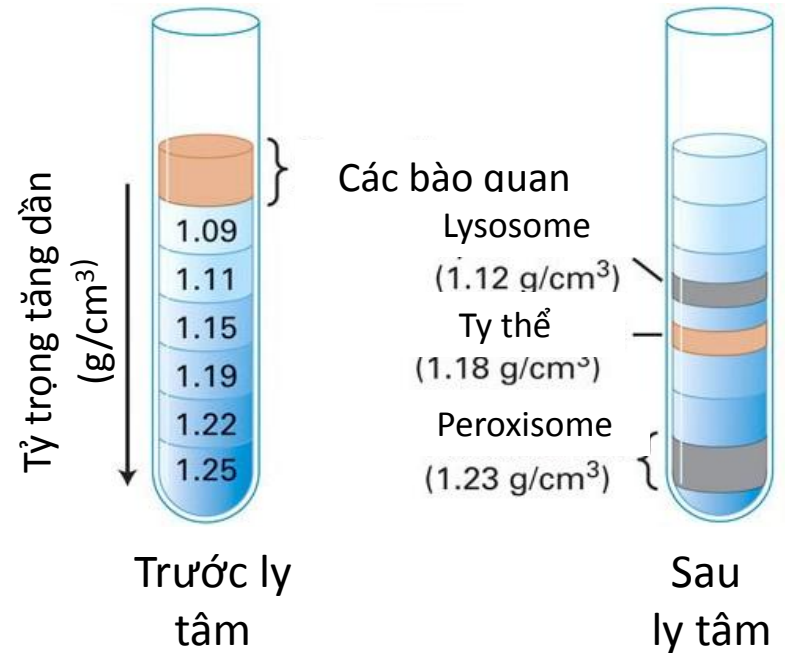
Rotor máy ly tâm

NGUYÊN LÝ LY TÂM

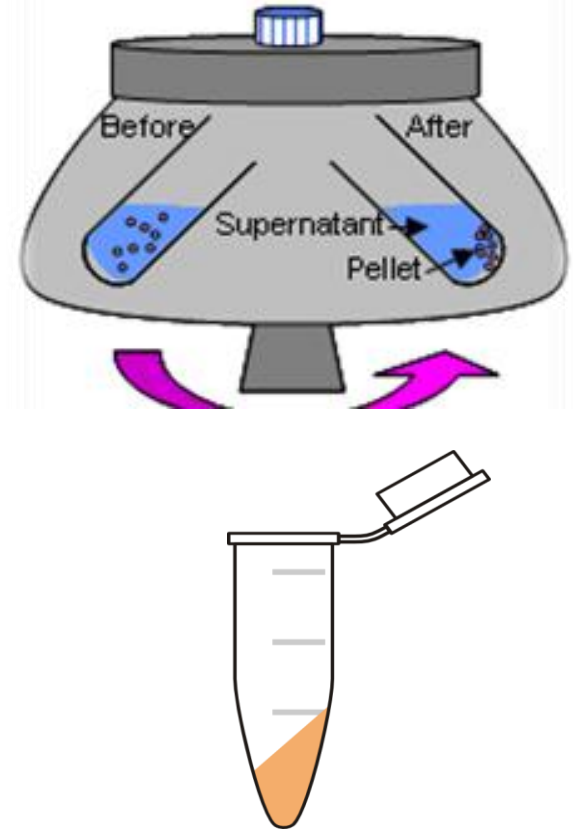
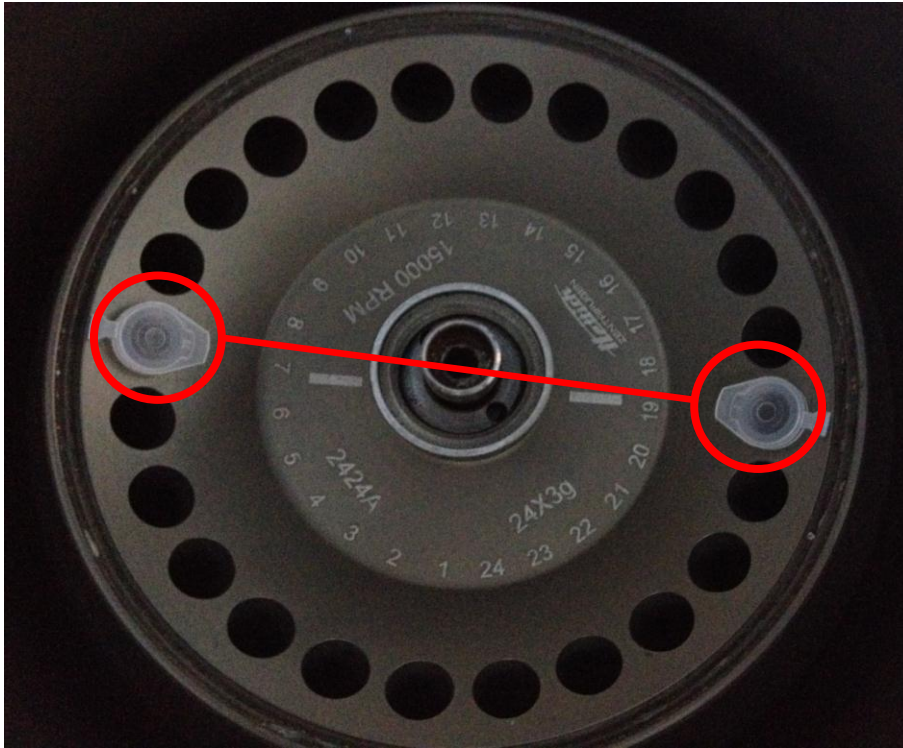
LY TÂM PHÂN ĐOẠN

LY TÂM ĐẲNG TỶ TRỌNG

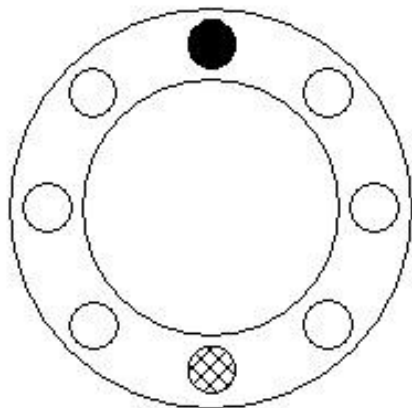
NGUYÊN LÝ LY TÂM

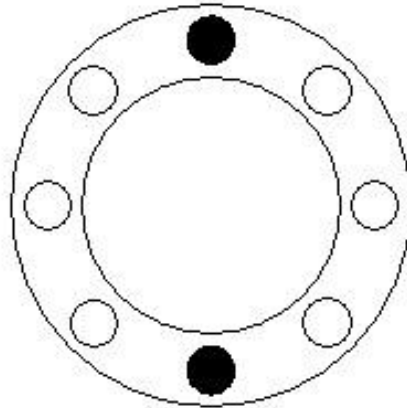
Nguyên tắc đặt mẫu vào máy ly tâm:

- Phần mỏ của eppendorf hướng vào trục ly tâm còn phần quai hướng ra ngoài.
- Các mẫu phải được đặt đối xứng qua trục của máy ly tâm.
- Trọng lượng/thể tích các mẫu đặt vào máy ly tâm phải cân bằng nhau.

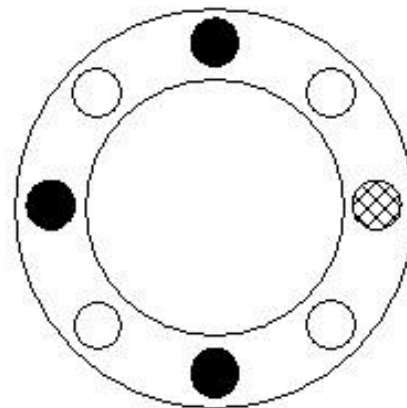
NGUYÊN LÝ LÝ TÂM

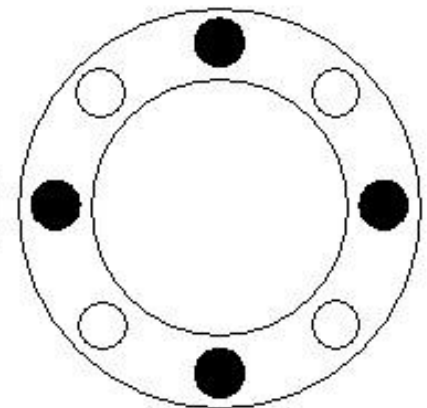
1 ống

2 ống

3 ống

4 ống

Lỗ trống

Ống mẫu

Ống cân bằng

NGUYÊN TẮC PHA HÓA CHẤT

- Hóa chất đạt chất lượng dùng cho sinh học phân tử
- Sử dụng nước cất 2 lần và khử trùng (nhiệt, phin lọc 0,2 μm)
- Pha dưới dạng dung dịch mẹ và bảo quản ở 4°C và - 20°C. Dung dịch mẹ “nX” có nồng độ tất cả các thành phần gấp n lần dung dịch con cần sử dụng
- Phân thành những phân đoạn nhỏ (aliquot) với những dung dịch cần bảo quản lạnh

PHA HÓA CHẤT – BÀI TẬP

Một số đơn vị

- Khối lượng (m): g
- Thể tích (V): L
- Nồng độ mol (C_M): M
- Nồng độ % ($C\%$): %
- Hoạt độ enzyme: U (unit)

	Ký hiệu	Giá trị
giga	G	$10^9 = 1,000,000,000$
mega	M	$10^6 = 1,000,000$
kilo	k	$10^3 = 1000$
deci	d	$10^{-1} = 0.1$
centi	c	$10^{-2} = 0.01$
milli	m	$10^{-3} = 0.001$
micro	μ	$10^{-6} = 0.000001$
nano	n	$10^{-9} = 0.000000001$

PHA HÓA CHẤT – BÀI TẬP

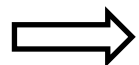
Một số công thức thông dụng

1. Số mol

$$n \text{ (mol)} = \frac{m \text{ (g)}}{M \text{ (g/mol)}}$$

2. Nồng độ mol (C_M)

$$C_M \text{ (M)} = \frac{n \text{ (mol)}}{V \text{ (L)}}$$

$$m = C_M \cdot V \cdot M$$

3. Nồng độ phần trăm (C%)

$$C\% \text{ (v/v)} = \frac{V \text{ (mL) chất tan}}{V \text{ (mL) dung dịch}} \times 100$$

$$C\% \text{ (w/v)} = \frac{m \text{ (g) chất tan}}{V \text{ (mL) dung dịch}} \times 100$$

$$4. C_1 V_1 = C_2 V_2$$

PHA HÓA CHẤT – BÀI TẬP

1. Trình bày cách pha 200 mL dung dịch KCl 0,1M. Biết $M = 74,55 \text{ g/mol}$.
2. Trình bày cách pha 300 mL Sodium acetate 1,5% (w/v)
3. Trình bày cách pha 300 mL dung dịch SSC 20X. Biết SSC 1X gồm NaCl 0,15M; Trisodiumcitrate 0,015M; $M_{\text{trisodiumcitrate}} = 294,1 \text{ g/mol}$.
Từ dung dịch SSC 20X pha 500 mL SSC 1X.
4. Trình bày cách pha 100 mL dung dịch TE 1X gồm Tris 10mM , EDTA 1mM từ Tris 1M, EDTA 0,5M.

Lưu ý:

- Các hóa chất trên pha trong nước cất 2 lần
- Cân có thể cân chính xác đến 0,001g

CÔNG VIỆC TẠI BUỔI THỰC TẬP

1. Lấy dụng cụ
2. Tập thao tác micropipette và eppendorf
3. Chuẩn bị một số hoá chất cho các bài tiếp theo như TE 1X, NaCl, TAE1X, gel điện di.
4. Chuẩn bị tip, eppendorf... cho các bài sau

CÔNG VIỆC TẠI BUỔI THỰC TẬP

1. Lấy dụng cụ

CÔNG VIỆC TẠI BUỔI THỰC TẬP

2. Tập thao tác với yêu cầu

- Phân biệt và mô tả được các loại micropipette, eppendorf và falcon
- Thao tác cầm, đóng mở eppendorf, falcon sao cho an toàn với mẫu và với người thao tác
- Thao tác cầm, điều chỉnh thể tích, hút – nhả dung dịch chính xác bằng micropipette

CÔNG VIỆC TẠI BUỔI THỰC TẬP

3. Chuẩn bị hoá chất

- Tiến hành pha

+ 10 mL NaCl 0,9 % (w/v)

+ 1,5 mL TE 1X (Tris-HCl 10 mM, EDTA 1 mM)

+ 500 mL TAE 1X từ TAE 50X.

- Đổ gel agarose 1% (w/v)

* Phòng thí nghiệm có sẵn: muối NaCl ($M=58,44$ g/mol), Tris 1M, EDTA 0,5M, nước cất 2 lần, ống đong 10mL, 1000mL, falcon 15mL, eppendorf, micropipette, cân có độ chính xác 0,01g.

CÔNG VIỆC TẠI BUỔI THỰC TẬP

4. Chuẩn bị tip và eppendorf cho các bài sau:

- Tính toán lượng tip và eppendorf mỗi loại cần chuẩn bị cho toàn bộ khóa thực hành
- Xếp tip và đổ eppendorf vô hộp
- Gói lại đem đi hấp

